

BDT2017. 3775.

I. A társasági adó fizetésére kötelezett adózók által a látványcsapatsportnak nyújtott támogatás (Tao-támogatás) közvetett állami támogatásnak minősül, azaz közpénz.

II. A sportegyesület mint Tao-támogatásban, azaz közvetett állami támogatásban részesülő sportszervezet közpénzzel gazdálkodó és közfeladatot ellátó szervezetnek minősül.

III. Az egyes adózók által a sportszervezeteknek juttatott támogatások mint közvetett állami támogatások felhasználásának a megismeréséhez való jog erősebb, mint a támogatók adótitkának a megőrzéséhez fűződő jog.¹

Alkalmazott jogszabályok: 1996. évi LXXXI. tv. 22/C. §; 2011. évi CXII. tv. 1. §, 3. §, 26. §, 27. §, 30. §

[1] A korábban közhasznú sportegyesületként, jelenleg sportegyesületként működő alperes a hatályos alapszabálya szerint a férfi és női kézilabda sport mind versenyszerű, mind amatőr szintű összefogását tűzte ki célul. A célkitűzések érdekében a sportegyesület tagsága és létrehozott szervezetek közreműködésével megteremti a férfi és női kézilabdasport minél magasabb szintű személyi és tárgyi feltételeit, gondoskodik a rendszeres versenyzés és edzés lehetőségéről, népszerűsíti a kézilabdasportot. Elő kívánja segíteni az oktatási és egyéb intézmények testnevelési és sporttevékenységét. Az együttműködés keretében kölcsönös előnyök alapján közös rendezvényeket szervez, más szervezetek által szervezett sportrendezvényeken vesz részt, a kitűzött célok eléréséhez anyagi és személyi segítséget fogadhat el, illetve nyújthat.

[2] A felperes 2016. december 6. napján adatigényléssel fordult az alpereshez, ennek keretében 2011. július 1. napjától 2016. november 30. napjáig az alperes által a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao tv.) 22/C. §-a szerint kapott támogatás felhasználására vonatkozó valamennyi adat, kimutatás, valamint a felhasználás során kötött valamennyi szerződés és az azokhoz tartozó teljesítési igazolások, számlák másolati példányainak elektronikus adathordozón - doc és/vagy excell és/vagy pdf kiterjesztésű fájlban - történő megküldését kérte.

[3] Az alperes válaszlevelében előadta, hogy az adatigénylést részlegesen tudja teljesíteni azzal, hogy a Tao tv. 22/C. §-a szerint kapott támogatásra vonatkozó minden közérdekű és közérdekből nyilvános adat bárki számára hozzáférhető az alperesi egyesület, illetőleg a szakszövetség honlapján. Kifejtette, hogy a támogatási összegek felhasználására vonatkozó adatokat, kimutatásokat, illetőleg szerződéseket nem küldi meg, mert a kért adatok nem

¹ Megjelent: Bírósági Döntések Tára 2017/12/165.

minősülnek közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatnak. Az alperes az általa ellátott feladatot nem az állam és az önkormányzat helyett látja el, és nincs olyan jogszabály sem, ami a kért adatok nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét, hozzáférhetővé tételét közérdekből elrendelte volna.

[4] A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság a 2011. július 1. napjától 2016. november 30. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan kötelezze az alperest az általa a Tao tv. 22/C. §-a alapján kapott támogatás felhasználására vonatkozó valamennyi adat, kimutatás, valamint a felhasználás során kötött valamennyi szerződés és az azokhoz tartozó teljesítési igazolások, számlák másolati példányainak elektronikus adathordozón való megküldésére.

[5] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes ügyvédi munkadíjból álló perköltségében történő marasztalását kérte. Érdemi ellenkérelmében előadta, hogy az alperes nem közhasznú szervezet, nem vállalt át közfeladatot az önkormányzattól vagy az államtól, továbbá a kért adatok adótitoknak is minősülnek. Hangsúlyozta, hogy a társasági adó ugyan közpénz, de csak az adózó vonatkozásában, és amikor az adózó azt átadja a támogatott, jelen esetben az alperes részére, az az alperes vonatkozásában elveszíti közpénz jellegét.

[6] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint a hatályos alapszabálya értelmében az alperes nem lát el állami vagy helyi önkormányzati feladatot, illetőleg egyéb közfeladatot, ezáltal nem minősül olyan szervezetnek, amelynek lehetővé kellene tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot, vagy közérdekből nyilvános adatot bárki teljeskörűen megismerhesse. Nem közhasznú jogállású, az a szervezet pedig, amely nem közhasznú jogállásúként van bejegyezve a nyilvántartásba, nem kötheti meg az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 26. § (1) és (3) bekezdéseiben írt szerződéseket, és sem állami, sem helyi önkormányzati feladat, sem jogszabályban meghatározott egyéb közfeladat átvállalására nem jogosult. Az alperesi egyesületet magánszemélyek nem közpénzből hozták létre, fenntartása sem kizárólag közpénzből történik, más bevételei is vannak, amelyekből a cél szerinti tevékenység érdekében gazdálkodik. Önmagában tehát, egyéb törvényi feltételek hiányában, az alperes adatkiadásra köteles szervkénti minősülését nem alapozza meg az a tény, hogy Tao-támogatásban részesül. Miután az alperes nem tartozik az Infotv. személyi hatálya alá, ezért az alperes jogszerűen tagadta meg a felperes közérdekű adat kiadására irányuló kérelmét.

[7] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a keresetének történő helyt adást kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogi következtetése hibás, ugyanis a felperes egyéb közfeladatot ellátó szervnek minősül. Érvelését alátámasztandó hivatkozott a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Sporttörvény) Preambulumára, 15. § (1) bekezdésére, valamint 49-54. §-aira és hangsúlyozta, hogy a Sporttörvény értelmében a sport a nemzet alapértéke, kívánatos cél. Minden embernek alapvető joga van a sporthoz, és e jogát az állam biztosítja. Az alperes a sporthoz való jog biztosításában működik közre, ami közfeladat. Nem az adatkezelő személyének vagy működési formájának, hanem annak van jelentősége, hogy a keresettel érintett adatkör közpénznek minősülő vagyona vonatkozik-e vagy sem. Nem számít, hogy az alperes nem áll állami vagy önkormányzati tulajdonban, ahogy az sem, hogy nem lát el jogszabályban meghatározott közfeladatot. A Sporttörvény 49-54. §-aiban rögzített feladatok a törvény által meghatározott közfeladatok, amelyek ellátását az alperes átvállalta, tehát az alperes állami feladatot ellátó szervnek is minősül, amelynél fogva az adatigényléssel érintett adatkör egyébként is közérdekű adatminőséggel bír. Az adatkiadási kötelezettségét pedig semmilyen módon nem befolyásolja az a tény, hogy az alperesi egyesületet magánszemélyek nem közpénzből hozták létre, és a civil szervezet fenntartása sem kizárólag a Tao tv. 22/C. §-a szerinti támogatásokból (közpénzből)

történik. Adatkiadási kötelezettségét az keletkezteti, hogy az alperes közpénzhez jut, közpénzt kezel.

[8] Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy a Tao tv. 22/C. §-a szerinti támogatás nem minősül állami támogatásnak, emiatt az nem minősülhet közpénznek sem. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés meghatározza, hogy az adózó milyen jogcímeken nyújthat támogatást, valamint az adókedvezményt hogyan veheti igénybe. Az adózó választása alapján részesíthet támogatásban sportszervezetet, ez az adóösszeg azonban nem folyik be a költségvetésbe, hanem közvetlenül a támogatott sportszervezethez kerül, így az nem központi költségvetési bevétel, tehát a sportszervezetnek a társasági adó alapján az adózó által juttatott támogatása nem közpénz, nem az állami költségvetés része. Csak akkor lenne az, ha az adózó nem venné igénybe a Tao tv. 22/C. §-a szerinti támogatási lehetőséget, és egyben a nála jelentkező adókedvezmény lehetőségét, azaz a társasági adó ténylegesen is befizetésre kerülne a költségvetésbe. Az alperesi egyesület tagjai magánszemélyek, az általa ellátott feladatot sem jogszabály, sem szerződés nem telepíti rá, nem kötelezettsége az államot, illetve az önkormányzatot terhelő sporttevékenység szervezése, folytatása, hanem önszerveződés alapján működik. Amellett, hogy az alperes nem kezel közpénzt és nem végez közfeladatot, a felperes által kiadni kért adatok az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 53. § (1a) bekezdése értelmében adótitoknak is minősülnek.

[9] Az ítélet tábla a fellebbezést alaposnak találta.

[10] A jogerős ítélet kifejtette, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való alkotmányos jog a kommunikációs alapjogok egyik nevesített joga, ami a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának egyik feltételeként és annak részeként kitüntetett alkotmányos védelemben részesül.

[11] Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) 39. cikk (2) bekezdése szerint a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok. Az e cikkhez fűzött kommentár rögzíti, hogy „az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek számára határoz meg kötelezettséget. A szervezetek jellegüktől függetlenül kötelesek a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásukkal. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatokat maga az Alaptörvény minősíti közérdekű adatnak, amelyre az Infotv. rendelkezéseit is alkalmazni kell. Az átláthatóság elvét és a közélet tisztaságát szolgálja az Alaptörvény 39. cikkében foglalt szabály, amely alapján állami támogatást csak olyan szervezet kaphat, ami átlátható tulajdonosi szerkezettel bír, és tevékenységét akként végzi, hogy a támogatás felhasználása szintén átlátható legyen. Az Alaptörvény előírja továbbá a nyilvánosság előtti elszámolás követelményét, valamint alkotmányi szinten minősíti közérdekű adatnak az ezekkel, valamint a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal kapcsolatos szabályokat. Így ezeket az adatokat bárki megismerheti, azokba betekintést nyerhet, e jogai sérelme esetén pedig hatóság által kötelezheti a szervet az adatok kiadására.” (Jogtár-kommentár; Kiadó: Wolters Kluwer Kft., lezárva: 2016. július 1. napján).

[12] Az Alkotmánybíróság a 12/2004. (IV. 7.) AB határozata indokolásában kimondta, hogy az Alkotmánybíróság alapvető elvként határozza meg a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása körében azt, hogy az információs szabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, ugyanis egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni.

[13] Az Alkotmánybíróság a 21/2013. (VII. 19.) AB határozatának [35] bekezdésében

hangsúlyozta, hogy a közérdekű adatokra - főszabály szerint - a nyilvánosság elve vonatkozik. Ennek érvényesüléséhez szükséges, hogy az adatkezelő a közérdekű adatok megismerését - proaktív módon, illetve adatigénylés alapján - biztosítsa. Az alapjog céljára figyelemmel általában az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szervek és személyek tekinthetők az alapjog kötelezettjeinek. Figyelembe véve azonban azt, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a nyilvánosság előtti elszámolásra a „közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet” köteles, az általuk kezelt közérdekű adatokhoz való hozzáférést - különösen erre irányuló igény esetén - a közfeladatot ellátó szerveken kívüli szervezetnek is biztosítani kell. Ezt az álláspontot megerősíti a 8/2016. (IV. 6.) AB határozat [17] bekezdése is, miszerint az Alaptörvény konkrétan kimondja, hogy a közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok. Ezt a speciális adatkört tehát - függetlenül az adatkezelő személyétől, attól, hogy adott esetben milyen szervtípusba tartozik, milyen jogi formában működik vagy milyen tevékenységet folytat - maga az Alaptörvény minősíti közérdekű adatnak.

[14] Rögzítette az ítéletábra, hogy az adó az állami bevételek egyik formája. Az adófizetési kötelezettséget az állam egyoldalúan állapítja meg, az adót az állami feladatok finanszírozására használják fel, fizetésére az állam által kijelölt természetes és jogi személyek kötelezettek, beszedését az állam kényszer útján is biztosítja, illetőleg az a nemzeti jövedelem újrafelosztásának és más gazdaságpolitikai célok realizálásának az eszköze.

[15] Az ítéletábra álláspontja szerint a Tao tv. 22/C. §-a szerinti, a társasági adó fizetésére kötelezett adózó által a látványcsapatsportnak nyújtott támogatás (juttatás) közvetett állami támogatásnak minősül, ezért az közpénz. Ez az álláspont egyértelműen következik az Európai Bizottság C(2011)7287 számú, 2011. november 9-i határozatából is, amelynek tárgya az SA.31722 (2011/N) számú állami támogatás Magyarország - A magyar sportágazat támogatása adókedvezményt tartalmazó támogatási program révén. A határozat [82] bekezdése kimondja, hogy a sportszervezeteknek nyújtott, adókedvezményekből származó hozzájárulások az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek. A jogalkotó döntésének, a jogszabályi rendelkezésnek az eredményeként a társasági adó fizetésére kötelezett adózó dönthet úgy, hogy valamely látványcsapatsportnak támogatást nyújt, ekkor adókedvezményt vehet igénybe. Ebben az esetben a központi költségvetés adóbevételétől esik el (az adókedvezmény érvényesítése miatt nyilvánvalóan kevesebb összegű adó folyik be a központi költségvetésbe). A kifejtettekben egyértelműen következik, hogy a társasági adó fizetésére kötelezett adózó által a látványcsapatsportnak nyújtott támogatás (juttatás) mint közvetett állami támogatás (speciális állami gazdasági intervenció) közpénz.

[16] Az alperes társasági adó fizetésére kötelezett adózó(k) által látványcsapatsportnak nyújtott támogatásban (juttatásban) részesül, tehát közpénzzel gazdálkodó szervezetnek minősül, ezért - a hivatkozott alapjogi gyakorlat értelmében - az általa kezelt közpénz felhasználására vonatkozó adatigénylést teljesítenie kell.

[17] Az adótitok pedig nem képezheti abszolút korlátját a közérdekű adatok megismerésének. Az Infotv. 27. § (2) bekezdés e) pontja értelmében a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot - az adatfajta meghatározásával - törvény központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből korlátozhatja. A 2016. október 24-től hatályos - a perbeli esetben is alkalmazandó - Art. 53. § (1a) bekezdése értelmében adótitoknak minősül különösen az államháztartás központi alrendszere terhére nyújtott adókedvezmény, jóváírás; az adózó által törvényben meghatározott célra nyújtott támogatás; vagy az adózó által törvényben meghatározott kedvezményezett célra történő felajánlás esetén a támogatást nyújtó, a felajánló adózó megnevezése, az általa igénybe vett adókedvezmény, jóváírás, valamint az általa juttatott támogatás, felajánlott adó vagy adóelőleg mértéke, továbbá a támogatott megnevezése, a

támogatott által kapott támogatás és a támogatott javára felajánlott adó vagy adóelőleg mértéke. Az Art. 54. § (1) bekezdés *b*) pontja szerint az adótitkot alapos okkal használják fel, ha törvény előírja vagy megengedi.

[18] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés második mondata értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[19] Az ítélet tábla a szükségességi-arányossági tesztet elvégezve, arra az álláspontra jutott, hogy a perbeli esetben az adótitok nem szolgálhat a közérdekű adat megismerése megtagadásának alapjaként, ugyanis az egyes adózók által a sportszervezeteknek juttatott támogatások mint közvetett állami támogatások felhasználásának a megismeréséhez való jog erősebb, mint a támogatók adótitkának a megőrzéséhez fűződő jog. Az ítélet tábla a közpénzzel kapcsolatos gazdálkodást érintő közérdekű adat megismeréséhez és az adótitkokhoz való jog kollízióját tehát a közérdekű adat megismeréséhez való jog javára oldotta fel, meggyőződése szerint ugyanis az állampolgárok és az alperes viszonylatában így ellenőrizhető a közpénzzel való gazdálkodás jogszerűsége, és ez az értelmezés felel meg a közpénzzel való gazdálkodással szemben támasztott átláthatóságnak mint alapjogi követelménynek.

[20] Az információs szabadság célja a már hivatkozottak szerint az, hogy az állampolgárok az állam működését ellenőrizhessék a közérdekű adatok nyilvánossága révén. A közérdekű adatok megismerésének alapjoga a nyilvánosság számára egy általános ellenőrzési jogot biztosít, mégpedig a közpénzfelhasználás minden formájára kiterjedően. A perbeli esetben ennek elvégzéséhez szükséges és indokolt a támogató szervezetek (a társasági adó fizetésére kötelezett adózók) kiletének, illetve az általuk nyújtott támogatás (juttatás) felhasználására vonatkozó valamennyi adatnak, kimutatásnak, valamint a felhasználás során kötött valamennyi szerződésnek és az azokhoz tartozó teljesítési igazolásoknak, számláknak a megismerése is.

[21] Az ítélet tábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül, elektronikus adathordozón, doc és/vagy excell és/vagy pdf kiterjesztésű fájlban, a felperes címére való megküldéssel közölje a felperessel a társasági adó fizetésére kötelezett adózók által a 2011. július 1. napjától 2016. november 30. napjáig az alperesnek a Tao tv. 22/C. §-a alapján nyújtott támogatás (juttatás) felhasználására vonatkozó valamennyi adatot, kimutatást, valamint a fentebb írt módon és határidőn belül küldje meg a felhasználás során kötött valamennyi szerződés és az azokhoz tartozó számlák, teljesítési igazolások másolatát azzal, hogy a személyes adatokat (például a munkaszerződésekben található személyes adatokat, illetve az esetleges további személyes adatokat) tegeye felismerhetetlenné. *(Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.428/2017/6.)*